

Pictes Öğrencilerinde Karşılaşılan Sorunlar

Problems Encountered by Pictes Students

Cüneyt DAĞ*

Öz:

Bu çalışmada Türk ve Suriyeli Öğrenci davranışları gözlemlenmiştir. Sınıf içinde derste Türk öğrenciler hareketli, konuşkan iken Suriyeli öğrenciler daha sessiz davranışlarda bulunmuşlardır. Derslere katılımda aynı şekilde görülmüştür. Türk öğrencilerin arasında eğitim görmelerinden dolayı Türkçeyi oldukça hızlı bir şekilde öğrenen bu çocuklar, kültürlerinin farklılıklarından dolayı anlaşılma korkusu yaşamaktadırlar. Okul yönetimi ve öğretmenlerin yanında oldukça uysal davranışlar sergilemelerine rağmen onlar olmadığı zaman oldukça hareketli ve saldırgan davranışlarda bulunmaktadırlar. Bu çocukların çoğu Türkiye topraklarında doğması nedeniyle geldikleri yerleri unutmışlar fakat Suriye’de doğup büyümüş olanlarda savaşın izleri halagörülmektedir. Savaşın izlerini taşıyan öğrencilerde şiddet içeren davranışlar daha sıklıkla görülürken, uyum sağlamayı başarmış olanlar da daha az şiddet içeren davranışa rastlanmıştır.

Beslenme alışkanlıkları kendi kültürlerini yansıtırken, tuvalet alışkanlıklarında okul kültürüne uyum sağlamışlardır. Okul ve sınıf kurallarına mecbur oldukları için uydukları gözlemlenirken, karşı cinsle sözlü tartışmalara girdikleri gözlemlenmiştir. Bazen şiddet uyguladıkları görülmüştür. Ayrıca oyun anlayışlarının da şiddet içerikli (vurma, tekme atma vb.) davranışlardan oluştuğu gözlemlenmiştir. Özellikle erkek

* Eğitimci (Yüksek Lisans), Dilovası Hasan Ali Yücel İlkokulu Okul Müdürü, Mail: cuneytdag414@gmail.com
ORCID: 0000-0003-0979-848

öğrencilerde olumsuz davranışlar daha fazla gözlemlenirken, kız öğrencilerin Türk öğrencilere ve okula daha kolay uyum sağladıkları ve daha az olumsuz davranışlarda buldukları gözlemlenmiştir. Kız öğrencilerde; akademik olarak başarılı olma isteği ile Türkçe öğrenmeye hevesli oldukları görülmektedir. Türk öğrenciler ise Türkçe uyarı ve talimatları anladıkları için davranışlarında aşırıya kaçacak bir farklılık görülmemektedir.

Sonuç olarak, Suriyeli öğrencilerin davranışlarının kaynağı olarak; geldikleri kültür, Türk kültürünü bilmemeleri ve Türk dilini anlamamaları, Türk eğitim sistemi içine yeni yeni uyum sağlamaları, aile yapısı etkili olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra Türk kültürüne uyum sağlamaya çalıştıkları gözlemlenmiştir

Summary

In this study Student behavior has been observed. While Turkish students were active and talkative in the classroom, Syrian students were more quiet. The same was observed in participation in classes. While their eating habits reflect their own culture, they have adapted to the school culture in their toilet habits. While it was observed that they obeyed the school and classroom rules because they were obliged to, it was observed that they entered into verbal arguments with the opposite sex. Sometimes they were seen to use violence. In addition, it has been observed that their understanding of play consists of violent behaviors (hitting, kicking, etc.). While negative behaviors were observed more especially in male students, it was observed that female students adapt more easily to

Turkish students and school and exhibit less negative behaviors. In female students; It is seen that they are eager to learn Turkish with the desire to be successful academically. Since Turkish students understand warnings and instructions in Turkish, there is no extreme difference in their behavior.

As a result, as the source of Syrian students' behavior; It has been determined that the culture they come from, not knowing the Turkish culture and not understanding the Turkish language, adapting to the Turkish education system, and family structure are effective. In addition, it has been observed that they try to adapt to Turkish culture.

Giriş

Çok kültürlü sınıf ortamında bir arada eğitim gören Türk ve Suriyeli öğrencilerin davranışlarını incelemek ve davranışları arasındaki farkı ortaya koymak amaçlanmıştır. İç savaş nedeniyle Suriye’ den kaçmak zorunda kalan insanlara Türkiye kucak açmıştır. Misafir olarak geldikleri ülkemizde 10 yıldır bulunmaktadır ve henüz huzur ortamı oluşmadığı için geri dönmemektedirler. Bu durum eğitim göremeyen çocukların mağdur olmalarına neden olmuştur. Türkiye ve Avrupa Birliği’nin işbirliği ile oluşturulan “Türkiye’deki Mülteciler için Mali Yardım Programı” anlaşması (FRIT) çerçevesinde imzalanan sözleşme ile Suriyeli öğrencilerin eğitim görmeleri için projeler ortaya koyulmuştur. Aralık 2016’da başlayan İngilizce ismi PICTES Projesi yani “Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi” ile Suriyeli çocukların Türkçe öğrenmelerine ve Türk Eğitim Sistemi’ne katılmaları sağlanmıştır.. Türkiye’nin komşusu olan Suriye’ de meydana gelen iç savaştan dolayı ülkede bulunan Suriye halkı iç savaştan olumsuz etkilenmiştir. Ülkedeki iç savaştan kaçan yaklaşık 3,7 milyon Suriyeli, mülteci olarak Türkiye’ ye sığınarak korunma talebinde bulunmuştur. Türkiye’de geçici koruma kapsamında bulunan Suriyelilerin sayısı Şubat 2021 tarihi ile 3.638000’dir (İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, 2021 şubat ayı raporu). Bu sayının %51,21’i 0-18 yaş aralığındaki çocuklardan oluşmaktadır. Mülteciler Derneği verilerine göre, Türkiye’deki 0-18 yaş arası geçici koruma altındaki çocuk sayısı 1.703.665’dir. Türkiye, çoğu kadın ve çocuklardan oluşan bu mültecilere kapılarını açmış ve sığınma taleplerini geri çevirmemiştir. Türk öğrenciler ve Suriyeli öğrencilerin bir arada eğitim almaya başlaması ile okullarda çok kültürlü eğitim ortamı oluşmuş ve Türk Eğitim Sistemi, eğitim hakkında farklı projelerin geliştirilmesi sağlanmıştır. Okul iklimlerinde meydana gelen değişimler hem Türk öğrencileri hem de Suriyeli öğrencilerde uyum sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. İç savaş zamanında anne-babasını ve kardeşlerini kaybeden çocuklarda psikolojik uyum sorunları oluşmaktadır. Bu nedenle Suriyeli mülteci çocukların “kayıp nesil” olmalarını engellemek Türk kültürüne ve Türk Eğitim Sistemine uyumlarıyla mümkün olacaktır. Bu durum ilk yıllarda oldukça fazla sorunları ortaya çıkarmıştır. Aile yönlendirmesi, birbirleriyle konuşamama, Birbirlerinin dillerini anlamayan öğrenciler arasındaki davranış farkları olmasından dolayı tartışmalar ve şiddet olayları görülmüştür. Bunlar ile ilgili olarak evrensel dil olan spor ve müzik kullanılarak çözülmeye çalışılmıştır. Suriyeli öğrencilerde Türk okullarına başladıklarında dışlanma korkusu, bununla birlikte eğitim ve öğretime adapte olamama ve öğretmenlerin bu çocuklara karşı tutumlarındaki farklılıklar entegre olmalarını zorlaştırmıştır. Kalıcı olma düşünceleri zamanla değiştiği için Türk, kültür ve eğitim hayatını benimsemele-ri ile sonraki yıllarda uyum sorunları çözülmeye başlanmıştır.

Bu makalede Türk ve Suriyeli öğrencilerin davranışlarını tespit etmek için gözlemler yapılmıştır. Araştırma modeli olarak Nitel araştırma yöntemlerinden Etnografik araştırma modeli kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak “Okulda hazırlamış olduğumuz Gözlem Formu” kullanılmıştır. Ayrıca okulumuz rehber öğretmeniyle birlikte öğrencilerin sosyal davranışlarını gözlemlemek için kullanılan gözlem formu da bu çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Gözlem süreci 3 hafta sürmüş olup, öğretmenler gözlemci olarak katılmıştır. Evren ve örneklem Kocaeli ili Dilovası ilçesinde bulunan Hasan Ali Yücel İlkokulu, Mehmet Zeki Obdan ilkokulu

olmak üzere eğitim gören 3.Sınıflardan basit seçkisiz örnekleme yoluyla seçilen 15 öğrenci Suriyeli,15'ü Türk öğrenci üzerinde yapılmıştır.3.Sınıflarda uyum sınıflarında 1 öğretmen 3.sınıflarda sınıfında Suriyeli öğrenci bulunan bir sınıfta yapılmıştır. Gözlem sonuçlarına bakıldığında davranışsal farklılıkların oldukça yoğun olarak gözlemlendiği ve bu farklılıkların öğrencilerin geldikleri kültür ve yaşadıkları çevreden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Farklı kültürlerden gelen öğrencilerin, imkânlardan eşit şekilde yararlanabilmesi ve kültürel farklılıklara saygı çerçevesinde demokratik eğitim ortamlarının oluşturulması ve öğretmenler tarafından öğrencilere akademik ve sosyal davranışlar kazandırılması sağlıklı bir toplum yapısı oluşturmak için gerekli görülmektedir Uyum süreçleri olumlu yönde devam ederken, Türk öğrencilerin davranışlarından da etkilenmektedir. Onlarla birlikte Türkçe öğrenmekte ve Türk kültürünü tanımaktadırlar. Bu araştırmada Çok kültürlü Sınıf Ortamında Türk ve Suriyeli öğrencilerin birlikte eğitim- öğretim alırken hangi tür davranışlarda buldukları tespit edilmeye çalışılmıştır. Öğrenciler bir aylık (4 Hafta) sürede hem ders saatleri hem de teneffüs saatleri içinde öğretmenler tarafından gözlemlenmiş, veriler anında kayıt altına alınarak veri kaybı minimuma indirgenmeye çalışılmıştır. Gözlemi yapan öğretmenlerin PİCTES Projesi kapsamında okulda öğretmen olarak çalışıyor olması bizlere büyük bir avantaj sağlamış ve öğrenciler fark etmeden gözlem süreci tamamlanmıştır. Sonuç olarak eğitim-öğretim sisteminin temelini oluşturan 2 sınıftaki tüm öğrencilerden beklenen birtakım davranışlar mevcuttur. Bu davranışları öğrenciler istenildiği gibi yaptıkları takdirde sınıf düzeni ve ders işleniş konusunda hızlı bir ilerleme kaydedilebilir. Bununla birlikte öğrencilerin kendilerini güvende hissetmeleri ve başarılarını artırmaları için sınıf yönetiminin ve oturma düzeninin daha önceden planlanmış olması önemli etkenlerden biridir. Entegre sisteminin başarılı bir şekilde ilerleyebilmesi için öğrencileri kaynaştırıcı bir oturma planı ve Türk- Suriyeli karışık olacak biçimde etkinliklerin planlanması uygun olması gerektiği görülmüştür. Öğrencilerden beklenen bazı davranışlar genel ve tüm eğitim kurumları için ortak olmakla birlikte, birtakım davranışlarda farklılık görülmesi beklenen bir sonuçtur. Çünkü okullar farklı kültür çevrelerinde bulunmakta ve öğrenciler de farklı kültür çevrelerinden geldiklerinden dolayı davranış farklılığı vardır. Davranışların çeşitlilik gösterdiği bu araştırmada, Türk ve Suriyeli öğrencilerin arasındaki uyum sorunları da ele alınmıştır. Öğrenciler ilköğretim birinci kademedeki seçilmiştir. Bunun nedeni henüz okul ve sınıf kültürüne yeni girmiş olmaları dolayı davranışlarındaki doğallık belirgin biçimde görülmektedir..

Araştırmanın amacı

Çok kültürlü sınıf ortamında Türk ve Suriyeli öğrencilerin davranışlarının incelenmesi ve davranışları arasında farkları ortaya koymaktır. Bu çerçevede aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Türk öğrenciler sınıf ortamında hangi davranışlarda bulunmaktadır?
2. Suriyeli öğrenciler sınıf ortamında hangi davranışlarda bulunmaktadır?
3. Türk ve Suriyeli öğrencilerin sınıf ortamında hangi farklı davranışları bulunmaktadır?
4. Türk ve Suriyeli öğrenciler sınıf içi ve sınıf dışı hangi tür etkinliklerde bulunmaktadır.

Araştırma modeli

Bu araştırmada; Çok kültürlü sınıf ortamında bir arada eğitim gören Türk ve Suriyeli öğrencilerin davranışlarını incelemek ve davranışları arasındaki farkı ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda sınıf ortamında Türk ve Suriyeli öğrencilerin davranışları gözlemlenmiştir. Nitel araştırma tekniklerinden Etnografik araştırma modeli kullanılmıştır. Etnografik araştırmalarda esas olan bir grubun kültürel özelliklerinin ortaya koyulmasıdır. Etnografik araştırmalarla sınıf içinde doğrudan görülen özelliklerin derinlemesine bir şekilde gözlenmesi ve kültürel özelliklerin kökeninin bulunması amaçlanmaktadır.

Çalışma grubu

Gözlem süreci 3 hafta sürmüş olup, araştırmacı katılımcı gözlemci olarak katılmıştır. Evren ve örneklem Kocaeli ili Dilovası ilçesinde bulunan Hasan Ali Yücel İlkokulu, Mehmet Zeki Obdan İlkokulu olmak üzere eğitim gören 3,4. Sınıflardan basit seçkisiz örnekleme yoluyla seçilen 15öğrenci Suriyeli,30'i Türk öğrenci olmak üzere toplam 45 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Türk ve Suriyeli öğrenciler 3 haftalık bir süre zarfında aynı sınıf ortamında gözlenmiş ve elde edilen bulgular aşağıda çıkarılmıştır. Öğrencilerin beslenme alışkanlığı farklılık göstermektedir. Türk öğrencilerde düzenli beslenme alışkanlığı % 82 oranında görünürken, Suriyeli öğrencilerde bu oran %45'lere kadar inmektedir. Türk öğrenciler, evde annelerinin hazırladıkları; makarna, patates kızartması, köfte, tost, sarma vb. yiyecekler ve meyve suyu, süt vb. içecekler getirmektedir. Suriyeli öğrenciler ise kendi kültürlerine ait yufkadan yapılan ekmek arasına salça ve sarımsaklı mayonez koyarak getirmektedirler. Yanında kola, gazoz vb. gazlı içecekler tercih etmektedirler. Ayrıca öğrencilerin %37'lik kısmı beslenme saatlerinde yemek getirmemektedir. Nedeni sorulduğunda "annesinin yiyecek bir şey koymadığını" söylemektedirler. Hazır gıda ile beslenme oranlarına bakıldığında çikolata, bisküvi, şeker, sakız, cips vb. yiyecekleri getirme oranı Türk öğrencilerde %24 iken Suriyeli öğrencilerde bu oran %56'ya çıktığı görülmektedir. Suriyeli öğrencilerin hazır gıdaları daha çok sevdiği gözlemlenmiştir. Doyurucu bir yiyecek getirselers dahi yanında mutlaka bir veya iki adet hazır yiyecek bulundurmaktadırlar. Görgü kurallarına uygun olarak yeme alışkanlığı Türk öğrencilerde daha baskındır.

Çok Kültürlü sınıf ortamında Türk ve Suriyeli öğrenciler aynı anda eğitim almakta ve bu durum iki farklı kültürün birbiri ile etkileşimine neden olmuştur. Bu iki farklı kültürün etkileşimi tuvalet alışkanlığını da yansıtmıştır. Suriyeli öğrenciler Türk eğitimi ne kültürüne entegre olurken okul ve sınıf kurallarını öğrenmekte ve buna göre hareket etmektedirler. Suriyeli öğrenciler istedikleri zaman tuvalete gidebileceklerini düşünmektedirler. Fakat bu durum sınıf ortamında öğretmenin müdahalesine yol açmaktadır. Ders saatleri içinde tuvalete gitme alışkanlığı Türk öğrencilerde %59 oranında gözlemlenirken, Suriyeli öğrencilerde bu oran %63 olarak gözlemlenmiştir. Teneffüs saatlerinde tuvalete gitme alışkanlığı Türk öğrencilerde %41 oranında gözlemlenirken, Suriyeli öğrencilerde bu oran %28'dir. "Okul ve sınıf kuralları gereği ders saatleri sırasında tuvalete gitmek için öğretmenden izin almak gereklidir. Bu nedenle tuvalete gitmesi gereken her öğrenci önce öğretmenden izin alır ve öyle tuvalete gidebilir. İzin almadığı takdirde öğretmenden uyarı veya ceza alır." Türk ve Suriyeli öğrenciler bunu idrak ettikleri için izin alma oranı hem Türk öğrencilerde hem de Suriyeli öğrencilerde %100 oranındadır. Tuvalet ihtiyacının ardından elleri sabun ile yıkamak temiz olmak açısından önemlidir. Ayrıca mikropların yayılmasını engellemesi ve sağlığımızı korumamız için de gereklidir. Tuvalet ihtiyacından sonra elleri sabun ile yıkama alışkanlığı Türk öğrencilerde %88 iken, Suriyeli öğrencilerde bu oran %63'lerde kalmaktadır. Eğitim sistemi içinde bulunan okullarda ve sınıf ortamlarında olduğu gibi çok kültürlü sınıf ortamlarında da olumsuz davranışlara rastlanmaktadır. İki farklı kültür, iki farklı dil mevcut olduğu için Türk ve Suriyeli öğrenciler arasında anlaşılamamaktan karşılıklı iletişim kopukluğu mevcuttur. Öğrenciler arasında kavga olayları çok sık rastlanmaktadır. Kavgalara girme Türk öğrencilerde %16 iken, Suriyeli öğrencilerde bu oran %27 oranında gözlemlenmiştir. "Özellikle Suriyeli öğrencilerin birbirlerine şiddete olan meyilleri fark edilmiştir. Karşısında kız veya erkek olmasına bakmaksızın tekme atma, vurma vb. şiddet içeren davranışlarda bulunmaktadırlar. Bu durum Türk öğrencilerde daha az sıklıkla rastlanmaktadır. Türk öğrencilerde, alay etme ve diğer öğrencilere sataşma vb. davranışlar %33 iken, Suriyeli öğrencilerde bu oran %63'dir.

Öğretmenler tarafından, derslerde öğrenilen konuları pekiştirmek amacıyla verilen ev ödevlerini yapma davranışı incelendiğinde Türk öğrencilerin %87 oranında ödevlerini yaptıkları, Suriyeli öğrencilerin ise %30 oranında ev ödevlerini yaptıkları gözlemlenmiştir. "Suriyeli öğrencilerin ev ödevlerini yapma oranının düşük olması ödevlerin nasıl yapılacağını tam olarak anlamamasından kaynaklanmaktadır." Öğrencilerin sınıf ortamında kendilerine ait özel eşyalarını (Kalem, kitap, silgi, kalemtraş vb. araç-gereçler) düzgün ve temiz kullanmaları ayrıca kaybetmemeleri öğretilir. Buna rağmen bazı öğrencilerin bu duruma uymadıkları ve özel eşyalarını temiz kullanmadığı gözlemlenmiştir. Türk öğrencilerin kendilerine ait özel eşyaları %77 oranında temiz kullandıkları görülürken, Suriyeli öğrencilerde bu oran %34'e düşmüştür.

Suriyeli öğrencilerde giriş ve çıkışlarda itişme oranının yüksek olması onların sabırsız yapılarından kaynaklandığı görülmüştür. Okula zamanında gelme oranına bakıldığında ise Türk öğrencilerin %80 oranında okula zamanında geldikleri gözlemlenirken, Suriyeli öğrencilerin %46 oranında kaldıkları görülmüştür.

Teneffüs saatlerinde ve ders saatlerinde öğrencilerin sınıf içinde ve okul koridorlarında olumsuz davranışlar sergilememeleri beklenir. Sınıfa ve koridorlarda oyun oynamak okul kurallarına aykırıdır. Türk öğrencilerde %30 oranında sınıf içinde ve okul koridorlarında oyun oynama, koşturma, gürültü yapma davranışı görülürken, Suriyeli öğrencilerde %44 oranında görülür.

Okul araç-gereçleri, ortak kullanım araçları olduğu için herkes dikkatli ve temiz kullanarak aldığı araçları yerine tekrar koymalıdır. Bu eşyaları düzenli kullanma davranışı, öğrenciler okul kültürüne uyum aşamasında öğretilir. Türk öğrencilerde %82'lik düzenli ve temiz kullanma oranı gözlemlenirken, Suriyeli öğrencilerde okul araç- gereçlerini temiz ve düzenli kullanma %38 olarak gözlemlenmiştir. Okul ve sınıf ortamına uyum söz konusu olduğunda Türk öğrencilerin daha baskın oldukları gözlemlenirken, Suriyeli öğrencilerin yabancılik çektikleri fark edilmiştir. Fakat Suriyeli öğrencilerin akademik olarak öğrenmeye açık oldukları ve Türkiye'de kalıcı olma istekleri nedeniyle Türkçe öğrenmeye çalıştıkları gözlemlenmiştir. Türk öğrencilerin arasında eğitim görmelerinden dolayı Türkçeyi oldukça hızlı bir şekilde öğrenen bu çocuklar, kültürlerinin farklılıklarından dolayı anlaşılma korkusu yaşamaktadırlar. Okul yönetimi ve öğretmenlerin yanında oldukça uysal davranışlar sergilemelerine rağmen onlar olmadığı zaman oldukça hareketli ve saldırgan davranışlarda bulunmaktadır. Bu çocukların çoğu Türkiye topraklarında doğması nedeniyle geldikleri yerleri unutmışlar fakat Suriye' de doğup büyümüş olanlarda savaşın izleri hala görülmektedir. Savaşın izlerini taşıyan öğrencilerde şiddet içeren davranışlar daha sıklıkla görülürken, uyum sağlamayı başarmış olanlar da daha az şiddet içeren davranışa rastlanmıştır. Beslenme alışkanlıkları kendi kültürlerini yansıtırken, tuvalet alışkanlıklarında okul kültürüne uyum sağlamışlardır. Okul ve sınıf kurallarına mecbur oldukları için uydukları gözlemlenirken, karşı cinsle sözlü tartışmalara girdikleri gözlemlenmiştir. Büyüklere karşı korkuyla birlikte saygı göstermekte oldukları gözlemlenirken, oyun davranışlarında kurallara uymadıkları ve sürekli kendi isteklerinin gerçekleşmesini istemektedirler. Ayrıca oyun anlayışlarının da şiddet içerikli (vurma, tekme atma vb.) davranışlardan oluştuğu gözlemlenmiştir. Özellikle erkek öğrencilerde olumsuz davranışlar daha fazla gözlemlenirken, kız öğrencilerin Türk öğrencilere ve okula daha kolay uyum sağladıkları ve daha az olumsuz davranışlarda buldukları gözlemlenmiştir. Kız öğrencilerde; akademik olarak başarılı olma isteği ile Türkçe öğrenmeye hevesli oldukları görülmektedir.

Sonuç

1. Öğrenci davranışları gözlemlenmiştir. Sınıf içinde derste Türk öğrenciler hareketli, konuşkan iken Suriyeli öğrenciler daha sessiz davranışlarda bulunmuşlardır. Derslere katılımda aynı şekilde görülmüştür.
2. Teneffüslerde Türk öğrenciler bir birleriyle Suriyeliler birbirleriyle oynamış ve kendi dillerini kullanarak iletişim kurmuşlardır.
3. Okul ve sınıf ortamına uyum söz konusu olduğunda Türk öğrencilerin daha baskın oldukları gözlemlenirken, Suriyeli öğrencilerin yabancılık çektikleri fark edilmiştir. Fakat Suriyeli öğrencilerin akademik olarak öğrenmeye açık oldukları ve Türkiye’de kalıcı olma istekleri nedeniyle Türkçe öğrenmeye çalıştıkları gözlemlenmiştir. Türk öğrenciler toplumsal yaşam ışığında daha aktif ve konuşkan olurken, Suriyeli öğrenciler daha çekingen, pasif ve ürkek olarak hareket etmişlerdir. Suriyeli öğrenciler birbirlerine daha tutkulu bir bağlılık gösterirken, Türk öğrenciler daha özgür ve desteksiz hareket etmişlerdir.
4. Türk öğrencilerin arasında eğitim görmelerinden dolayı Türkçeyi oldukça hızlı bir şekilde öğrenen bu çocuklar, kültürlerinin farklılıklarından dolayı anlaşılma korkusu yaşamaktadırlar. Okul yönetimi ve öğretmenlerin yanında oldukça uysal davranışlar sergilemelerine rağmen onlar olmadığı zaman oldukça hareketli ve saldırgan davranışlarda bulunmaktadırlar.
5. Bu çocukların çoğu Türkiye topraklarında doğması nedeniyle geldikleri yerleri unutmuşlar fakat Suriye’de doğup büyümüş olanlarda savaşın izleri hala görülmektedir. Savaşın izlerini taşıyan öğrencilerde şiddet içeren davranışlar daha sıklıkla görülürken, uyum sağlamayı başarmış olanlar da daha az şiddet içeren davranışa rastlanmıştır.
6. Beslenme alışkanlıkları kendi kültürlerini yansıtırken, tuvalet alışkanlıklarında okul kültürüne uyum sağlamışlardır. Okul ve sınıf kurallarına mecbur oldukları için uydukları gözlemlenirken, karşı cinsle sözlü tartışmalara girdikleri gözlemlenmiştir. Bazen şiddet uyguladıkları görülmüştür.
7. Ayrıca oyun anlayışlarının da şiddet içerikli (vurma, tekme atma vb.) davranışlardan oluştuğu gözlemlenmiştir. Özellikle erkek öğrencilerde olumsuz davranışlar daha fazla gözlemlenirken, kız öğrencilerin Türk öğrencilere ve okula daha kolay uyum sağladıkları ve daha az olumsuz davranışlarda oldukları gözlemlenmiştir. Kız öğrencilerde; akademik olarak başarılı olma isteği ile Türkçe öğrenmeye hevesli oldukları görülmektedir. Türk öğrenciler ise Türkçe uyarı ve talimatları anladıkları için davranışlarında aşırıya kaçacak bir farklılık görülmemektedir.
8. Sonuç olarak, Suriyeli öğrencilerin davranışlarının kaynağı olarak; geldikleri kültür, Türk kültürünü bilmemeleri ve Türk dilini anlamamaları, Türk eğitim sistemi içine yeni yeni uyum sağlamaları, aile yapısı etkili olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra Türk kültürüne uyum sağlamaya çalıştıkları gözlemlenmiştir.

9. Öğretmenin ilgisi ve yönlendirmesinin üstlerinde büyük etkisi olduğu görülmüştür.
10. Okulun birinde okula gelir gelmez kırtasiye malzemesi suriyeli öğrencilere teslim edilmiş,diğerinde verilmemiştir. Evi kırtasiye malzemesi verilmeyen okulun kayıt bölgesindeki öğrenciler Buna rağmen uzak olan okula çocuklarını kayıt etmişlerdir. Öğretmen ilgili ve sorunlarla ilgili ise Suriyeli veliler çocuklarını uzaklıklarına bakmadan yine o okula kayıt etmişlerdir.
11. Okul ortamında kendi arkadaşları ile beraber olduklarında kendi ana dillerini konuşmakta ve Türkçe öğrenme istekleri olmamaktadırlar. Ancak oturma düzenlerinin oluşturulması ile daha kolay dil öğrendikleri daha kısa sürede uyum sağladıkları görülmüştür.
12. Veli iletişim numaraları elde etmede velilerle iletişim öğretmenleri dil bilmemelerinden dolayı çok zorladığı görülmüştür.
13. Öğretmenlerin PICTES Projesini benimsemeleri, öğrenciyi sevmeleri, öğrenciyle iletişimi iyi oldukça öğrencinin uyumunun arttığı ve daha kısa sürede Türkçe öğrendiği görülmüştür.
14. Teneffüslerde genelde kendi gibi Suriyeli öğrencilerle oyunlar oynadığı ya da dışarıdan diğer öğrencileri izlediği görülmüştür.
15. Özellikle kız ya da erkek çok fark etmez ama genelde erkekler Türk öğrencilere göre daha şiddet meyilli olarak izlenmiştir.
16. Kültür farklılığından dolayı malzeme kullanımını Suriyeli öğrencilerde daha kötü durumda olduğu görülmüştür. Türk öğrenciler malzemelerine daha fazla sahip çıkmaktadırlar.
17. Temizlik açısından Türk öğrenciler açık ara öndedirler.
18. Yabancı bir ülke olarak Türkiye'yi görmek yerine yavaş yavaş adapte olmaktadır.
19. Öğretmenlerin dile getirdiği sorunların başında iletişim konusunda yaşanan sorunlar gelmektedir. Öğretmenler, sürece katılan tüm gruplarla birebir etkileşim içinde olduğundan bu tür sorunlara daha çok tanıklık etmektedir. Bu durumu öğretmenlerin, sığınmacı öğrenciler ve onların velilerinin yanı sıra sınıflarındaki diğer öğrenciler ve onların velileriyle yaşadıkları iletişim sorunları olarak belirttikleri görülmektedir.
20. Eğitimin iletişim odaklı bir eylem olduğu düşünüldüğünde öğretmen-öğrenci, öğrenci-öğrenci etkileşiminin sağlanamamasının eğitim sürecini olumsuz etkileyeceği öngörülebilir. Bu durumda iletişimin önündeki en büyük engelin sığınmacı öğrencilerin aşamadıkları dil bilmemeye bağlı iletişim sorunu olduğu anlaşılmaktadır. Bu çocuklar, diğer öğrencilerle eğitim Programının öngördüğü dersleri alırken bir yandan da Türkçeyi öğrenmeye çalışmaktadır. Bu noktada her anlamda yaşlılarının gerisinde oldukları ve aynı sınıfta olmalarına karşın hem sosyal etkileşim konusunda hem de eğitim kazanımları konusunda onların gerisinde kaldıkları anlaşılmaktadır.

21. “Çocuklar kendi aralarında çok farklılık gösteriyorlar. Bazı çocuklar çok dışa dönük ve konuşma becerisi daha fazla gelişmiş. Günlük hayatında bir şekilde duyduğu şeyleri anlamlandırabiliyor, tekrar edebiliyor. Bazı çocuklar çok içine kapanık. Okula geliyor işte sınıfta en arkaya oturuyor, bütün gün orada oturuyor sonra ders zili bitiyor evine gidiyor

Öneriler:

1. Sınıfında Suriyeli öğrenci bulunan öğretmenlerin Psikolojik ve pedagojik olarak hizmet içi eğitim kapsamında hazırlanması ve eğitilmesi,
2. Okula müracaat eden Suriyeli öğrencilerin kitap, kırtasiye, okul forması ihtiyaçlarının karşılanması,
3. Okula adaptasyon için Suriyeli öğrencilerin Türkçe öğrenmelerinin en kısa sürede sağlanması için sınıflara eşit dağıtılması ve ayrı ayrı oturtulması,
4. Sürekli gözlemlerle olabilecek uyum sorunlarının çözülmesi veya kontrol altına alınması,
5. Aralarında olan tartışma ve şiddet olayları için spor, sanatsal aktiviteler ile çözülmeye çalışılması,
6. Öğrencilerin ders içi ve ders dışı aktivitelerinin izlenerek gelişmelerin düzenli bir şekilde kayıt altına alınması,
7. Okula ilk kez gelen veya kendini ifade edemeyecek olan Suriyeli öğrenciler için mutlaka Türkçeyi güzel konuşan ve anlayan diğer Suriyeli öğrenciden yardım istenmesi,
8. Potansiyel göç ve mülteci olan bu çocukların çocuk işçi olarak çalıştırılmasının önlenmesi,
9. Erken yaşta evliliklerin mutlaka önlenmesi,
10. Okul ortamında veya dışarda Türk ve Suriyeli öğrencilerin kavga ve tartışmalarının önlenmesi için Türklerde misafirlik, konukseverlik kavramaları üzerinden milli ve manevi değerlerin hatırlatılması,
11. Menfi olarak yapılan Suriyelilerin asayiş ve olaylara karışıklarına dair yanlış haberlerin kamuoyunda görsel ve işitsel basın vasıtasıyla düzeltilmesi.
12. Her bir Suriyeli öğrencinin entegrasyonunun aynı zamanda ülkemize yapacağı büyük katkınının toplantı, çalıştay, v b. yollar ile sağlanması,

Kaynakça:

Açık, F. (2008). *Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretilirken karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri*. Uluslararası Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu’nda Sunulan Bildiri. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, 27-28 Mart.

Akyol, H. (2015). *Türkçe İlk okuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.

Aslantürk, H. (2018). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz yeterlik inançlarının incelenmesi: Erzurum ili örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü, Erzurum, Türkiye.

Bakır, S. (2014), *Türkiye’deki yabancılara Türkçe öğretim merkezleri ve Atatürk Üniversitesi Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi*, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, 51, 435-456.

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: W. H. Freemanand Company.

Bıçer, N. ve Kılıç, B. (2017). *Suriyeli öğrencilere Türkçe öğretmek için kullanılan ders kitaplarının öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi*. Ana Dili Eğitimi Dergisi, 5(4), 649-663.

Boylu, E. (2014), *Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen temel seviyedeki İranlı öğrencilerin yazma problemleri*, Zeitschrift für die Welt der Türken, 6 (2), 335-349.

Boylu, E. ve Başar, U. (2016), *Türkçe öğretim merkezlerinin güncel durumu ve standartlaştırılması üzerine*, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 4 (24), 309-324.

Boylu, E. ve Işık, P. (2019). *Suriyeli mülteci çocuklara yabancı dil olarak Türkçe öğretenlerin yaşadıkları durumlara ilişkin görüşleri*. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 39 (2), 895-936.

Çavuş, O. (2014). *Sınıf öğretmenlerinin özel alan yeterlik düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu, Türkiye.

Dedeli, S. (2008). *Sınıf öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin yapılandırmacı yaklaşıma göre ses temelli cümle yöntemiyle ilkokuma ve yazma öğretimi konusunda yeterlilik düzeylerine ilişkin bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir, Türkiye.

Delican, B. (2017), *İlk okuma yazma öğretimine yönelik öz yeterlik ölçeği*, Turkish Studies, 11 (3), 861-878.

Delice, F. (2019). *Müzik öğretmenlerinin müzik öğretimine yönelik öz yeterlik düzeyleri üzerine bir inceleme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum, Türkiye.

Dilci, T. (2012), *Sınıf öğretmenlerinin öğrenme ve öğretme sürecine ilişkin yeterlik algıları*, Milli Eğitim Dergisi, 194, 166-183.

Dolunay, S. K. (2005). *Türkiye ve dünyadaki Türkçe öğretim merkezleri ve Türkojü bölümleri üzerine bir değerlendirme*. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (28-30 Eylül 2005), Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

Dönmez M. İ. ve Paksoy, S. (2015). *Türkiye’de öğrenim gören Suriyeli öğrencilerin Türkçe öğrenmede karşılaştıkları sorunlar üzerine bir araştırma: Kilis 7 Aralık Üniversitesi örneği*. International Journal of Languages Education and Teaching UDES 2015, 1907-1919.2.cilt

Ekin, Ö. (2018). *Sınıf öğretmenlerinin ilkokuma yazma öğretimi öz yeterlik algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, Türkiye.

Erdil, M. (2018), *Türkiye Cumhuriyeti Yükseköğretim Kuruluna bağlı 209 üniversitede yabancılara Türkçe öğretimi*, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 11 (60), 93-112.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM) (2019). *Göç idaresi genel müdürlüğü geçici koruma altındaki Suriyeli verileri*. www.goc.gov.tr/icerik3/istatistik_558_560_8971

Göçer, A. (2013), *Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretimi*, içinde Durmuş, M. ve Okur, A. (ed.), Yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı, 171- 178.

Göçer, A. (2014). *Etkinlik temelli ilkokuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.

Gömleksiz, M. N. ve Serhatlıoğlu, B. (2013), *Okul öncesi öğretmenlerinin öz-yeterlik inançlarına ilişkin görüşleri*, Turkish Studies International Academic Journals, 8 (7), 201-221.

Kaçar, T. (2016). *İlköğretim öğretmenlerinin öz yeterlik inançları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir, Türkiye

Kahramanoğlu, R. ve Ay, Y. (2013), *Sınıf öğretmeni adaylarının özel alan yeterlik algılarının çeşitli değişkenler açısından analizi*, Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 2 (2), 285-301.

Kandemir, S. (2018). *Sınıf öğretmenlerinin fen öğretimine ilişkin öz-yeterlik inançları ve tutumlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep, Türkiye.

Karadeniz, C. B. (2011), *Öğretmenlerin coğrafya öz-yeterlik inançları: Ordu ili örneği*, Eğitim Bilim Toplum Dergisi, 9 (35), 28-47.

Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar-ilkeler-teknikler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Kızılırmak, B. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin görsel sanatlar dersi alan bilgisi öz yeterlik inançları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye.

MEB. (2004). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1-5. sınıflar)*. Ankara: Millî Eğitim Yayınları.

MEB. (2019). *Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve ortaokul 1,2,3,4,5,6,7 ve 8. sınıflar)*. Ankara: Millî Eğitim Yayınları.

Moralı, G. (2018). *Suriyeli mülteci çocuklara Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde karşılaşılan sorunlar*. Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi OPUS, 8 (15), 1426-1449.

Özdemir, C. (2015). *Sınıf öğretmeni adaylarının ilkokuma ve yazma öğretimine ilişkin öz yeterlik inançlarının belirlenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon, Türkiye.

Öztürk, B. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma ve yazma öğretimine yönelik öz yeterlik inançlarının değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye.

Öztürk, T. (2015). *Yurt dışında yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin öz yeterlik algı ve tutumları*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale, Türkiye.

PIKTES (2016). *Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi*. <https://piktes.meb.gov.tr>

Sakız, G. (2013), *Başarıda anahtar kelime: Öz-yeterlik*, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 26 (1), 185-209.

Şahin, A. (2011), *“İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerisi Farkındalıklarının Sosyo-Ekonomik Düzeye Göre İncelenmesi”*, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2 (1), 178-188.

Şengül, K. (2018), *Türkçeyi yabancı dil olarak öğretenlerin öz yeterlik algılarının incelenmesi*, Ana Dili Eğitimi Dergisi, 6 (3), 538-552.

Şimşek, M. (2016). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının coğrafyaya yönelik öz-yeterlik düzeylerinin ve tutumlarının incelenmesi*. Yayımlanmamış Doktor Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.

Şirin, S. (2019) *Yetişin çocuklar*. DK Yay.

Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics (Sixth edition)*. United States: Pearson Education.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Zimmerman, B. J. (2000). *Attaining self-regulation: A social cognitive perspective*, içinde M. Boekaerts, P.R. Pintrich and M. Zeidner (ed.), *Handbook of self-regulation*, San Diego, CA: Academic Press, 13-39.

Extended Summary

In this study Student behavior has been observed. While Turkish students were active and talkative in the classroom, Syrian students were more quiet. The same was observed in participation in classes.

During recess, Turkish students played with each other, Syrians played with each other and communicated using their own language.

While it is observed that Turkish students are more dominant when it comes to adapting to the school and classroom environment, it has been noticed that Syrian students are alienated. However, it has been observed that Syrian students are open to learning academically and try to learn Turkish because of their desire to stay in Turkey.

These children, who learn Turkish very quickly due to their education among Turkish students, have a fear of being understood due to the differences in their cultures.

Although they exhibit very docile behaviors in the presence of school administration and teachers, they are very active and aggressive when they are not present.

Since most of these children were born in Turkey, they forgot where they came from, but the scars of war can still be seen in those who were born and raised in Syria. While violent behaviors were observed more frequently in students bearing the scars of war, less violent behavior was observed in those who managed to adapt.

While their eating habits reflect their own culture, they have adapted to the school culture in their toilet habits. While it was observed that they obeyed the school and classroom rules because they were obliged to, it was observed that they entered into verbal arguments with the opposite sex. Sometimes they were seen to use violence. In addition, it has been observed that their understanding of play consists of violent behaviors (hitting, kicking, etc.). While negative behaviors were observed more especially in male students, it was observed that female students adapt more easily to

Turkish students and school and exhibit less negative behaviors. In female students; It is seen that they are eager to learn Turkish with the desire to be successful academically. Since Turkish students understand warnings and instructions in Turkish, there is no extreme difference in their behavior.

As a result, as the source of Syrian students' behavior; It has been determined that the culture they come from, not knowing the Turkish culture and not understanding the Turkish language, adapting to the Turkish education system, and family structure are effective. In addition, it has been observed that they try to adapt to Turkish culture.

Etik Kurul İzni

Bu çalışma için etik kurul izni gerekmemektedir. Yaşayan hiçbir canlı (insan ve hayvan) üzerinde araştırma yapılmamıştır. Makale edebiyat sahasına aittir.

Çatışma Beyanı

Makalenin yazarı, bu çalışma ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile arasında mali çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Destek ve Teşekkür

Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

Ethics Committee Permission

Ethics committee permission is not required for this study. No research has been conducted on any living creature (human and animal). The article belongs to the field of literature.

Deconfliction Statement

The author of the article declares that there is no conflict of financial interest between him and any institution, organization, person related to this study.

Support and Thanks

Support was not received from any institution or organization in the study.